

NOTITIE

Aan : Gemeente Oss
t.a.v. de heer S. Witte
Van : G. Hoogerwerf (rapportage) & R. Felix (veldonderzoek)
Datum : 12 juni 2014
Projectnr. : 14-106
Onderwerp : Notitie quick scan beschermde natuur Burgemeester Canersstraat 5 te Demen

Aanleiding

In 2012 heeft Natuurbalans-Limes Divergens BV een quick-scan beschermde natuur uitgevoerd voor de locatie “Burgemeester Canersstraat 7”. Ten zuidoosten van deze locatie is het de bedoeling twee oost-west georiënteerde schuren te slopen.

Uitvoering van de werkzaamheden kan leiden tot overtreding van verbodsbepalingen uit de *Flora- en faunawet* (in het vervolg Ffwet), die de bescherming regelt van plant- en diersoorten. Overtreding van verbodsbepalingen uit de Ffwet ten aanzien van streng beschermde soorten vereist mogelijk een ontheffing ad artikel 75.

Op verzoek van de gemeente Oss heeft Natuurbalans – Limes Divergens BV een quick scan uitgevoerd naar het voorkomen van streng beschermde soorten op de ingreeplocatie en de verplichtingen die bij realisatie van de voorgenomen ingreep voortvloeien uit de bepalingen in de Ffwet. Voorliggende notitie beschrijft de resultaten van deze quick scan.

Werkwijze

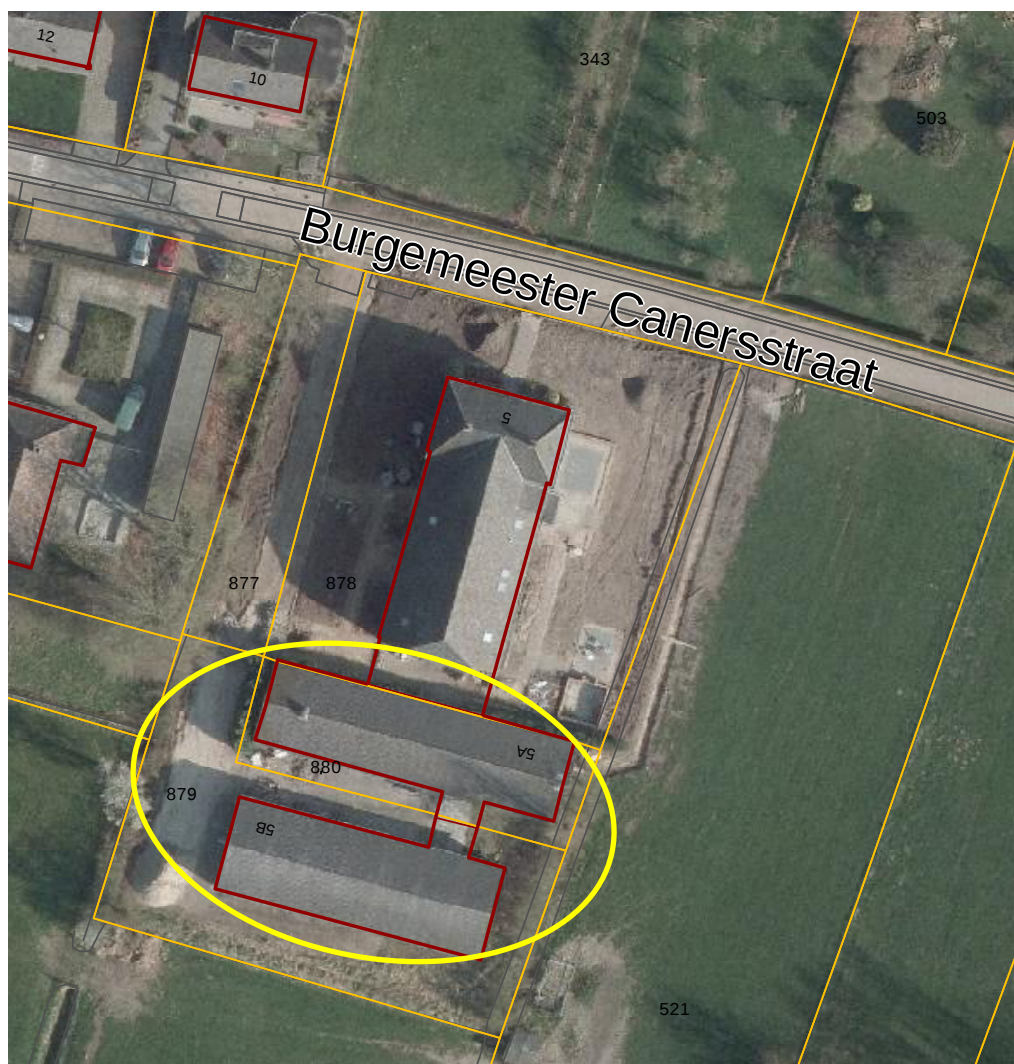
De quick scan bestaat uit een eenmalig veldbezoek en een bureaustudie. Tijdens het veldbezoek (op 12 juni 2014, uitgevoerd door R. Felix, ecooloog bij Natuurbalans) is een inschatting gemaakt van de potenties van de ingreeplocatie voor beschermde soorten op basis van een habitatbeoordeling op de ingreeplocatie (expert judgement). Dit is met name bedoeld om meer duidelijkheid te krijgen over de kwaliteit van het gebied voor (gebouwbewonende) broedvogels en vleermuizen .

Met deze kennis worden mogelijke effecten op streng beschermde soorten in beeld gebracht en worden maatregelen voorgesteld waarmee eventuele negatieve effecten kunnen worden voorkomen. De onderzoeksresultaten geven voldoende onderbouwing voor toetsing aan de Flora- en faunawet.



Beschrijving plangebied en voorgenomen ingreep

Aan de achterzijde van een woonhuis aan de Burgemeester Canersstraat 5 te Demen (gemeente Oss) liggen twee oost-west georiënteerde schuren (zie figuur 1 en foto's). De schuren zullen worden gesloopt, waarna op deze locatie een nieuw koetshuis van 100 m² zal worden gebouwd. De oude schuren zijn in gebruik geweest als kantoor- en opslagruimte.



Figuur 1. Ligging van de te slopen schuren aan de B. Canersstraat nr. 9 te Demen.



Foto 1 en 2. Zicht op de oude werkschuren aan de achterzijde van de B. Canersstraat 5 (juni 2014).

Bij ruimtelijke ontwikkelingen, zoals hier het geval, gaat het bij toetsing aan de Flora- en faunawet om de soorten uit tabel 2 en 3 van de AMvB artikel 75. Voor soorten uit tabel 1 van AMvB artikel 75 geldt vrijstelling van de verbodsbepalingen.

Op basis van de informatie van het veldbezoek en reeds bekende gegevens van een nabij gelegen gebouw (B. Canersstraat 7; Hoogerwerf, 2012) zijn mogelijke effecten op streng beschermde soorten in beeld gebracht en zijn maatregelen voorgesteld waarmee eventuele negatieve effecten kunnen worden voorkomen. De onderzoeksresultaten geven voldoende onderbouwing voor toetsing aan de Flora- en faunawet.

Aanwezigheid van beschermde soorten

Vaatplanten

Van de ingreeplocaties zijn geen groeiplaatsen van beschermde plantensoorten bekend. Gezien de biotoop op de ingreeplocaties wordt het voorkomen van beschermde plantensoorten niet verwacht.

Vleermuizen

Het gebouw heeft een binnen- en een buitenmuur. Zichtbare spouwspleten zijn niet aanwezig. Wel zijn in de muur enkele gaten aanwezig die mogelijk toegang bieden tot ruimte tussen de binnen- en buitenmuur en kunnen functioneren als verblijfplaats voor vleermuizen. Tegen het gebouw is ook een deels verrotte vezelplaat aangebracht waarachter ruimte beschikbaar is die dienst kan doen als verstoppplaats voor vleermuizen (foto 3). Het gebouw is niet optimaal geschikt voor vleermuizen, doch verblijfplaatsen van vleermuizen zijn op voorhand ook niet uit te sluiten.

Overige zoogdieren

In en rond de gebouwen worden geen overige zoogdieren van Tabel 2 en 3 van de Ffwet verwacht.



Broedvogels

Tijdens het veldbezoek zijn rond het woonhuis huismussen waargenomen. Nestplaatsen van huismussen zijn tijdens het veldbezoek bij de te slopen gebouwen niet aangetroffen. Toch kan aanwezigheid van een nestelende huismus onder het golfplaten dak niet volledig worden uitgesloten (foto 3). In 2012 zijn bij het ernaast gelegen gebouw (B. Canersstraat 7) wel nestelende huismussen aangetroffen.

Overige soorten

In en om het ingrepengebied komen naar verwachting geen overige beschermde soorten voor uit tabel 2 of 3 van de Ffwet. Geschikt biotoop ontbreekt hiervoor.

Consequenties van de Ffwet en mitigerende maatregelen

Vleermuizen

Hoewel de schuren niet optimaal geschikt zijn voor vleermuizen, zijn vleermuisverblijfplaatsen op voorhand niet volledig uit te sluiten. Vleermuisverblijfplaatsen zijn in het kader van de Ffwet jaarrond beschermd. Door het treffen van mitigerende maatregelen kan schade aan vleermuizen worden voorkomen.

Mitigerende maatregelen

- sloop van de gebouwen dient plaats te vinden in de minst kwetsbare periode van vleermuizen: september-oktober (zij bijlage 1)
- het is gewenst om vervangende vleermuiskasten op te hangen. Deze kasten kunnen bijvoorbeeld aan het woonhuis worden aangebracht. De kasten hangen bij voorkeur aan de zuid, west of oostgevel, op een hoogte van tenminste 3 m, met een vrije in- en uitvliegroute (kast niet ophangen vlak achter beplanting). De kasten dienen tenminste 3 maanden voor de sloop te worden aangebracht.
- in het nieuw te bouwen koetshuis moeten vleermuisvoorzieningen worden aangebracht. Duurzame potentiële verblijfplaatsen kunnen in een spouwmuur worden gerealiseerd door deze toegankelijk en geschikt te houden voor vleermuizen. Spouwmuren zijn onder meer geschikt als de gewone dwergvleermuis, afhankelijk van de temperatuur, de keuze heeft om of aan de zijde van de buitenmuur of aan de zijde van de binnenmuur te zitten. Is de vrije ruimte tussen isolatiemateriaal (inclusief platen) en de buitenmuur minder dan 1,5 tot 2 centimeter dan raken ze altijd de buitenmuur, hetgeen waarschijnlijk niet gunstig is. In nieuwbouw kunnen invliegopeningen worden gecreëerd door middel van stootvoegen van 1,5 tot 2 centimeter breed, bij voorkeur op minimaal 3 meter hoogte. Bij gebruik van isolatieplaten in de spouw is het relevant deze platen op te ruwen of stevig kunststof gaas met een maaswijdte van 3 tot 10 millimeter te bevestigen. Wanneer glaswol (en dergelijke) als isolatie wordt gebruikt, is het nodig dunne ruwe platen tegen het isolatiemateriaal aan te brengen, bijvoorbeeld houtwolcement. Bij voorkeur hebben deze verblijfplaatsen een grootte van minimaal 50 x 80 centimeter en worden ze op de hoek van het gebouw gepositioneerd, zodat de vleermuis zich binnendoor van de ene naar de andere kant kan verplaatsen afhankelijk van de klimaatomstandigheden.
- Verblijfplaatsen kunnen ook worden gerealiseerd door het aanbrengen van gevelbetimmering of een plaat tegen de gevel zodat een ruimte van enkele vierkante meters wordt gecreëerd. Zowel de buitenmuur als de binnenzijde van de plaat of planken moeten ruw zijn. Als het een gladde buitenmuur betreft moet eerst een ruwe achterwand



bevestigd worden. Met latjes kan/kunnen plaat/planken zodanig worden bevestigd, dat aan de onderzijde een ruimte ontstaat van ongeveer 3 centimeter en aan de bovenzijde 1,5 centimeter. Het materiaal moet eveneens op voldoende hoogte (minimaal 3 meter) worden aangebracht.

Broedvogels

Nesten van huismus zijn in het kader van de Ffwet jaarrond beschermd. Door het treffen van mitigerende maatregelen kan schade aan huismussen worden voorkomen. Ten aanzien van ruimtelijke ontwikkeling is voor vogels geen ontheffing van de Ffwet mogelijk.

Mitigerende maatregelen

- De sloop van de gebouwen dient plaats te vinden buiten de broedtijd van vogels (in het algemeen) om verstoring van broedende dieren in en om de gebouwen te voorkomen (voor half maart of na half juli). In samenhang met vleermuizen, kan de sloop het beste in het najaar plaats vinden.
- Het is gewenst tenminste 2 (tijdelijke) huismuiskasten op te hangen. Deze kast biedt 'vervangende woonruimte' voor de periode na de sloop en voor de realisatie van het koetshuis.
- In het te bouwen koetshuis moeten voorzieningen worden aangebracht, zodat huismussen er kunnen broeden:
 - bij gebruik van dakpannen kunnen zogenaamde vogelvides worden aangebracht, zodat de ruimte onder de dakpanrand toegankelijk is voor huismussen.
 - in muren kunnen neststenen worden ingemetseld. Het is gewenst meerdere stenen in de nabijheid van elkaar aan te brengen. De openingen dienen echter tenminste 50 cm uit elkaar te liggen.

Conclusie

De te slopen schuren achter het woonhuis (Burgemeester Canersstraat 5 te Demen) zijn, hoewel niet optimaal, toch mogelijk geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen (gewone dwergvleermuis) en huismus.

Door het nemen van gerichte mitigerende maatregelen kan evt. schade aan beschermde soorten worden voorkomen en is een ontheffing van de Ffwet niet noodzakelijk.

Wanneer er zekerheid is over afwezigheid van beschermde soorten, dan hoeven mitigerende maatregelen niet te worden genomen.

Om dit te kunnen vast stellen is een uitgebreid nader veldonderzoek noodzakelijk waarbij standaard inventarisatieprotocollen moeten worden gevolgd (huismus minimaal 2 gerichte veldbezoeken in de periode april-half mei; vleermuizen minimaal 4 gerichte veldbezoeken in de periode juni-juli en augustus-september).

Wanneer verblijfplaatsen van soorten tijdens dit onderzoek wel worden aangetroffen dan zijn mitigerende maatregelen alsnog noodzakelijk.



Literatuur

Dienst Regelingen (Min. EL&I), 2011. Soortstandaard Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*.

Dienst Regelingen (Min. EL&I), 2011. Soortstandaard huismus *Passer domesticus*.

Hoogerwerf, G. 2012. Quick scan beschermde natuur gebouw Burgemeester Canersstraat 7. Toetsing aan Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet 1998. Natuurbalans - Limes Divergens BV, Nijmegen.



Bijlage 1

Protocol vleermuisvriendelijk slopen

Om schade aan gebouwbewonende vleermuizen te verminderen bij sloop van gebouwen, of indien onbekend is of zich vleermuizen in het gebouw bevinden (winter), kan de volgende richtlijn worden toegepast.

Aangezien het niet mogelijk is om winterverblijfplaatsen van vleermuizen in spouwmuren vast te stellen, kunnen zich in potentieel geschikte gebouwen winterverblijfplaatsen van vleermuizen bevinden. Daarnaast is het nooit volledig uit te sluiten dat tijdens sloop of renovatie vleermuizen in gebouwen aanwezig zijn aangezien vleermuizen vaak verhuizen.

Schade aan gebouwbewonende vleermuizen kan worden verminderd door de sloopwerkzaamheden in september-oktober uit te voeren. Eventueel aanwezige dieren hebben in deze periode geen jongen en zijn voor de winter nog in staat een geschikte winterverblijfplaats op te zoeken. Daarom dienen de werkzaamheden altijd te worden uitgevoerd bij buitentemperaturen boven de 10°C.

Voor aanvang van de sloop dient eerst het gebouw ongeschikt gemaakt te worden voor vleermuizen. Afhankelijk van de verblijfplaats kan dit door vooraf de dakpannen van de daken te verwijderen, daklijsten te strippen of gaten te maken in spouwmuren te maken waardoor deze gaan tochten. Hiermee wordt aan eventueel aanwezige vleermuizen de kans geboden een ander heenkomen te zoeken. Na 5 dagen kan de rest van het gebouw worden gesloopt.

Indien bij de sloop of renovatie vleermuizen worden aangetroffen is het beste de dieren op eigen kracht te laten vertrekken. In de meeste gevallen zullen de dieren direct wegvliegen. Doen ze dit niet of kruipen ze weg, dan dient een dag gewacht te worden met de werkzaamheden tot de dieren weg zijn.